

Väglag (1971:948)

SFS nr: 1971:948

Departement/myndighet: Landsbygds- och infrastrukturdepartementet RSIB TP

Utfärdad: 1971-12-10

Ändrad: t.o.m. SFS 2019:848

Ändringsregister: [SFSR \(Regeringskansliet\)](#)

Källa: [Fulltext \(Regeringskansliet\)](#)

Innehåll:

- [Övergångsbestämmelser](#)

Allmänna bestämmelser

1 § Denna lag gäller allmän väg.

Allmän väg är, förutom väg som anläggs enligt denna lag eller enligt lagen förändras till allmän, sådan för allmän samfärdsel upplåten väg som av ålder ansetts som allmän eller enligt äldre bestämmelser anlagts som eller förändrats till allmän och som vid denna lags ikraftträdande hålls av staten eller en kommun.

En väg upphör att vara allmän, när vägen dras in. Om en kommun är väghållare, upphör vägen att vara allmän, när den enligt plan- och bygglagen (2010:900) upplåts eller ska vara upplåten till allmänt begagnande som gata. Om en väg har upplåtits till allmänt begagnande som gata medan staten är väghållare, upphör vägen att vara allmän, när kommunen övertar väghållningen.

Lag (2010:904).

2 § Till väg hör vägbana och övriga väganordningar.

Anordning, som stadigvarande behövs för vägens bestånd, drift eller brukande och som kommit till stånd genom väghållarens försorg eller övertagits av denne, är väganordning. Väganordning är också sådan till väg ansluten brygga eller färja med färjläge som behövs för allmän samfärdsel eller annars kan antagas få synnerlig betydelse för det allmänna och som kommit till stånd genom väghållarens försorg eller övertagits av denne.

Regeringen kan föreskriva ytterligare villkor för att anordning, brygga eller färja skall räknas som väganordning. Lag (1981:861).

3 § Vägområde utgörs av den mark eller det utrymme som har tagits i anspråk för väganordning. Lag (2005:940).

3 a § Vid prövning av ärenden enligt denna lag tillämpas 2-4 kap. och 5 kap. 3-5 §§ miljöbalken. Fastställande av vägplan enligt denna lag ska då jämföras med meddelande av tillstånd enligt miljöbalken. Prövningsmyndigheten ska tillämpa det som sägs om mark- och miljödomstolens handläggning i 22 kap. 13 § miljöbalken. Lag (2018:1411).

3 b § Med särskild rätt till fastighet avses nyttjanderätt, servitut och rätt till elektrisk kraft samt liknande rätt.

Med fastighetsägare avses även tomträttshavare och med fastighet avses även tomträtt. Lag (2012:439).

Väghållning

4 § Väghållning omfattar byggande av väg och drift av väg.

Vid väghållning skall tillbörlig hänsyn tas till enskilda intressen och till allmänna intressen, såsom trafiksäkerhet, miljöskydd, naturvård och kulturmiljö. En estetisk utformning skall eftersträvas. Lag (1998:803).

5 § Staten är väghållare för allmänna vägar. Om det främjar en god och rationell väghållning får regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, besluta att en kommun skall vara väghållare inom kommunen.

Beslutet kan begränsas till att avse vissa vägar eller vissa områden inom kommunen. Lag (1986:636).

6 § Trafikverket handhar väghållningen för statens räkning och har tillsyn över kommunernas väghållning.

Väghållningsmyndighet är, då staten är väghållare, den till Trafikverket hörande regionala förvaltning som regeringen bestämmer och, då en kommun är väghållare, den kommunala nämnd som kommunfullmäktige utser därtill. Lag (2010:92).

7 § Är staten väghållare inom ett område med detaljplan där kommunen är huvudman för allmänna platser, skall kommunen tillhandahålla den mark eller det utrymme som behövs för väg inom området. Lag (2005:940).

8 § Underlåter en kommun att bygga väg, för vars byggande utgått statsbidrag, eller eftersätter en kommun skyldighet i fråga om vägs drift, kan Trafikverket förelägga kommunen att inom viss tid vidta rättelse. Om föreläggandet inte följs, får verket låta utföra nödvändiga åtgärder på kommunens bekostnad.

Lag (2010:92).

9 § Har upphävts genom lag (2009:49).

9 a § Har upphävts genom lag (1990:1486).

Byggande av väg

10 § Med byggande av väg avses att anlägga en ny väg och att bygga om en väg. Ny väg får anläggas, om vägen behövs för allmän samfärdsel eller annars kan antas få synnerlig betydelse för det allmänna.

En väg får byggas om, när det är motiverat från allmän synpunkt.

En åtgärd på en befintlig väg ska inte anses vara byggande av väg om

1. åtgärden medför endast marginell ytterligare påverkan på omgivningen, och
2. berörda fastighetsägare eller innehavare av särskild rätt skriftligen medgett att mark eller annat utrymme får tas i anspråk. Lag (2012:439).

11 § Fråga om byggande av väg prövas av Trafikverket efter samråd med länsstyrelsen. Om Trafikverket och länsstyrelsen har olika uppfattning, hänskjuts frågan till regeringens prövning.

Regeringen kan förordna att fråga om byggande av väg i vissa fall ska prövas av länsstyrelsen. Lag (2010:92).

12 § Bestämmelser om skyldighet för staten att inom områden med detaljplan ställa i ordning och till allmänt begagnande upplåta gata finns i 6 kap. 19 § plan- och bygglagen (2010:900). Lag (2010:904).

13 § När en väg byggs ska den ges ett sådant läge och utformas så att ändamålet med vägen uppnås med minsta intrång och olägenhet utan oskälig kostnad. Hänsyn ska tas till stads- och landskapsbilden och till natur- och kulturvärden.

Om en vägplan medför att mark eller annat utrymme eller särskild rätt till mark eller annat utrymme kan komma att tas i anspråk enligt 31 §, ska planen utformas så att de fördelar som kan uppnås med den överväger de olägenheter som planen orsakar enskilda. Lag (2012:439).

13 a § Planläggning och annan prövning enligt denna lag som avser användning av ett mark- eller vattenområde som också har prövats eller ska prövas enligt annan lag ska samordnas med den planläggningen och prövningen, om det lämpligen kan ske.

Bestämmelser om planer och annat underlag finns i 3 kap. 11 och 12 §§ och 5 kap. 18 § miljöbalken. Lag (2018:1411).

14 § Inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser får väg inte byggas i strid mot planen eller bestämmelserna. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

Gäller naturvårdsföreskrifter eller andra särskilda bestämmelser för marks bebyggande eller användning än som avses i första stycket skall väg byggas så, att syftet med bestämmelserna inte motverkas.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer medge undantag från bestämmelser som avses i andra stycket. Lag (1987:459).

14 a § Den som avser att bygga en väg ska upprätta en vägplan.

Om en väg behöver anläggas eller byggas om på grund av ett järnvägsprojekt, får vägen i stället regleras i en järnvägsplan enligt 2 kap. 19 § andra stycket lagen (1995:1649) om byggande av järnväg. I så fall ska 14 b-18 b §§ inte tillämpas. Vid tillämpningen av övriga bestämmelser i denna lag ska järnvägsplanen, när det gäller vägen, likställas med en vägplan. Lag (2013:316).

Samråd

14 b § Den som avser att bygga en väg ska under arbetet med att upprätta en vägplan samråda med länsstyrelsen, berörda kommuner och de enskilda som särskilt berörs. Om vägplanen har betydelse för kollektivtrafiken, ska samråd även ske med berörda regionala kollektivtrafikmyndigheter. Samrådet ska avse vägens lokalisering, utformning och miljöpåverkan.

Om vägen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska

1. samråd också ske med de övriga statliga myndigheter samt den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda, och
2. samrådet även avse innehåll i och utformning av sådan miljökonsekvensbeskrivning som ska finnas tillsammans med vägplanen.

Länsstyrelsen ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för prövningen av vägplanen. Om den som avser att bygga vägen begär det, ska länsstyrelsen redovisa sin bedömning i frågan. Länsstyrelsens redovisning är inte bindande.

Under samrådet får berörd kommun medge att undantag görs från krav på bygglov för upplag, materialgårdar, murar, plank och transformatorstationer. Lag (2017:958).

14 c § Samrådet ska inledas så tidigt som möjligt och anpassas efter behovet i det enskilda fallet.

Den som avser att bygga vägen ska ta fram underlag för samrådet och göra det tillgängligt samt ge de enskilda som kan antas bli särskilt berörda möjlighet att yttra sig. Lag (2012:439).

15 § Länsstyrelsen ska under samrådet pröva om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Prövningen ska göras av den länsstyrelse inom vars område projektet huvudsakligen ska utföras efter samråd med övriga berörda länsstyrelser. Länsstyrelsen får inte besluta i ärendet innan den som avser att bygga vägen har gett de enskilda som kan antas bli särskilt berörda möjlighet att yttra sig enligt 14 c § andra stycket.

Regeringen får meddela föreskrifter om att vissa slags projekt enligt denna lag ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Lag (2012:439).

15 a § Samrådsförfarandet får förenklas om

1. vägplanen enbart gäller ändring av planen för ett vägbygge som ännu inte är färdigställt, och

2. ändringen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Ägare till fastigheter som helt eller delvis kan komma att tas i anspråk ska dock alltid ges tillfälle att yttra sig.

Detsamma gäller berörda innehavare av särskild rätt till sådana fastigheter. Lag (2012:439).

15 b § Samråd om en vägs lokalisering och utformning i detalj behöver inte ske om

1. vägplanen enbart gäller åtgärder som också har prövats eller ska prövas genom detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900),

2. utredningen i detaljplaneärendet är tillräcklig och aktuell för vägplanen, och

3. samråd i detaljplaneärendet sker eller har skett med alla dem som ska omfattas av samråd enligt 14 b § första och andra styckena.

Om samrådet i detaljplaneärendet är avslutat och samråd inte har skett med alla enligt första stycket 3, är det tillräckligt att samråd sker med dem som inte har omfattats av samrådet. Lag (2012:439).

15 c § Om ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land ska 6 kap. 33 § miljöbalken och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den bestämmelsen tillämpas. Lag (2017:958).

Tillåtlighetsprövning

16 § Om ett projekt ska tillåtlighetsprövas enligt 17 kap. 3 § miljöbalken, ska den som avser att bygga vägen överlämna ärendet till regeringen med eget yttrande. Ärendet ska överlämnas när den som avser att bygga vägen har tagit ställning till vilka alternativ som är rimliga och rangordnat dessa.

Ärendet ska innehålla en miljökonsekvensbeskrivning och det övriga underlag som behövs för tillåtlighetsprövningen. När underlaget tas fram ska förfarandet för vägplan i 14 b-15, 15 c och 17 §§ tillämpas.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska uppfylla kraven i 6 kap. 35 och 37 §§ miljöbalken och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser och godkännas av berörda länsstyrelser innan ärendet kungörs. Lag (2017:958).

Vägplanens innehåll och underlag till planen

16 a § Vägplanen ska innehålla en karta över det område som planen omfattar. Kartan ska visa vägens sträckning och huvudsakliga utformning samt den mark eller det utrymme och de särskilda rättigheter som behöver tas i anspråk för vägen och för att bygga vägen.

Planen ska också innehålla uppgifter om

1. skyddsåtgärder och försiktighetsmått som ska vidtas för att förebygga störningar och andra olägenheter från trafiken eller anläggningen,

2. verksamheter eller åtgärder som enligt bestämmelser i miljöbalken ska undantas från förbud eller skyldigheter enligt balken, och

3. åtgärder som undantas från krav på bygglov för upplag, materialgårdar, murar, plank och transformatorstationer med stöd av ett medgivande från berörd kommun.

Tillsammans med planen ska följande underlag finnas:

1. en redovisning av motiven till valet av lokalisering och utformning av vägen,

2. en sammanställning av de synpunkter som kommit fram under samrådet och uppgift om hur synpunkterna har beaktats (samrådsredogörelse),

3. en miljökonsekvensbeskrivning eller, om ett vägprojekt inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, uppgifter om verksamhetens förutsebara påverkan på människors hälsa och på miljön, och

4. de övriga uppgifter som behövs för att genomföra projektet.

Lag (2012:439).

16 b § En miljökonsekvensbeskrivning ska uppfylla kraven i 6 kap. 35 och 37 §§ miljöbalken och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas av berörda länsstyrelser innan den kungörs enligt 17 §.

Lag (2017:958).

16 c § Det behövs ingen miljökonsekvensbeskrivning som är särskilt upprättad för vägplanen om

1. vägplanen enbart gäller åtgärder som också har prövats eller ska prövas genom detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900), och

2. miljökonsekvensbeskrivningen i detaljplaneärendet tas in i vägärendet och är aktuell och tillräcklig för det ärendet.

Lag (2012:439).

Kungörande och granskning

17 § Den som avser att bygga en väg ska kungöra förslaget till vägplan och underlaget till denna och låta det granskas. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska denna kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten enligt 6 kap. 39 § första stycket och 40 och 41 §§ miljöbalken och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser.

Om förslaget enbart gäller åtgärder som också har prövats eller ska prövas genom detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900), får kungörandet samordnas med det kungörande som ska ske i detaljplaneärendet. Lag (2017:958).

17 a § Trots vad som anges i 17 § behöver ett förslag till vägplan som enbart gäller ändring av planen för ett vägbygge som ännu inte är färdigställt, bara kungöras och granskas om

1. ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, eller

2. någon annans fastighet eller del av fastighet behöver tas i anspråk eller en särskild rätt till en sådan fastighet behöver upphävas eller begränsas och åtgärden inte skriftligen medgetts av berörda fastighetsägare och innehavare av särskild rätt. Lag (2012:439).

17 b § Trots vad som anges i 17 § behöver ett förslag till vägplan inte kungöras om förslaget

1. inte är av stor vikt eller har principiell betydelse,

2. inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, och

3. saknar intresse för allmänheten.

Den som avser att bygga vägen ska då i stället ge länsstyrelsen, berörda kommuner och de enskilda som särskilt berörs tillfälle att godkänna förslaget eller att inom tre veckor granska det och lämna synpunkter. Granskningstiden får göras kortare, om alla berörda är överens om det.

Lag (2012:439).

Bemyndigande

17 c § Regeringen får meddela föreskrifter om

1. samråd enligt 14 b-15 c §§, och

2. vägplan enligt 16 a-16 c §§. Lag (2012:439).

Fastställelse av en vägplan

18 § Trafikverket prövar frågan om att fastställa en vägplan efter samråd med berörda länsstyrelser.

Trafikverket ska överlämna frågan om att fastställa planen till regeringen för prövning om Trafikverket och en länsstyrelse har olika uppfattning.

När frågan om att fastställa planen avgörs ska

1. en identifiering, beskrivning och samlad bedömning av miljöeffekterna göras om planen avser ett projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, och
2. innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning och resultatet av samråd och yttranden beaktas.

Ett beslut att fastställa planen ska kungöras. Om samråd har skett med en ansvarig myndighet i ett annat land enligt 6 kap. 33 § miljöbalken, ska den ansvariga myndigheten i det landet informeras. Lag (2017:958).

18 a § Ett beslut att fastställa en vägplan upphör att gälla fem år efter det år då beslutet fick laga kraft om inte

1. vägens sträckning har blivit tydligt utmärkt på marken, och
2. vägbygget har påbörjats.

Om det finns synnerliga skäl får giltighetstiden förlängas med högst två år.

Ett beslut att förlänga giltighetstiden ska kungöras.

Lag (2012:439).

18 b § Ett beslut att fastställa en vägplan ska upphävas, helt eller delvis, om förhållandena efter beslutet har ändrats så att förutsättningarna för att fastställa planen inte längre är uppfyllda.

Ett beslut att upphäva en vägplan ska kungöras.

Lag (2012:439).

19 § En väg får börja byggas först sedan vägplanen har blivit fastställd. Lag (2012:439).

Avvikelse från vägplanen

20 § När en väg byggs får endast oväsentliga avvikelser göras från vägplanen. Om en sådan avvikelse görs i fråga om den mark eller det utrymme som enligt planen ska tas i anspråk för vägen, ska det omedelbart antecknas i ett tillägg till planen.

Lag (2012:439).

Väghållning för enskild väg

20 a § Om byggandet av en allmän väg medför att en enskild väg behöver byggas eller att ändrade förhållanden uppstår som väsentligt inverkar på väghållningen för en sådan väg, skall väghållaren, om det behövs, påkalla förrättning enligt anläggningslagen (1973:1149) för att ordna den enskilda väghållningen. Lag (1981:379).

Gemensam planering av vägar och järnvägar

20 b § En vägplan och en järnvägsplan enligt lagen (1995:1649) om byggande av järnväg får upprättas i ett gemensamt förfarande och fastställas genom ett beslut.

Byggande av järnväg som behövs på grund av det vägprojekt som en vägplan avser, får regleras i vägplanen. Lag (2012:439).

Enskild vägs förändring till allmän, m.m.

21 § Enskild väg får förändras till allmän, om vägen behövs för allmän samfärdsl eller annars är av synnerlig betydelse för det allmänna.

22 § Fråga om förändring av enskild väg till allmän prövas av Trafikverket efter samråd med länsstyrelsen. Om Trafikverket och länsstyrelsen har olika uppfattning, hänskjuts frågan till regeringens prövning.

Regeringen kan förordna att fråga om förändring av enskild väg till allmän i vissa fall ska prövas av länsstyrelsen.

Lag (2010:92).

23 § Under de förutsättningar som anges i 21 § kan i de fall staten är väghållare en gata inom ett område med detaljplan förklaras tillika vara allmän väg. Bestämmelserna i 22 § tillämpas på ärende om en sådan förklaring. Lag (1987:459).

Inrättande av särskild vinterväg

24 § Särskild vinterväg över mark som är täckt av snö eller is eller över vatten som är täckt av is får inrättas som allmän väg, om vägen behövs för allmän samfärdsl eller annars kan antagas få synnerlig betydelse för det allmänna.

Bestämmelserna i 22 § äger motsvarande tillämpning på ärende om inrättande av särskild vinterväg.

Indragning av väg

25 § En väg får dras in, om den efter tillkomsten av en ny väg eller av något annat skäl inte längre behövs för det allmänna och åtgärden medför endast ringa olägenhet för bygden.

Bestämmelserna i 22 § tillämpas på ett ärende om indragning av en väg.

För att ordna väghållningen när en väg dras in skall väghållaren, om det behövs, påkalla förrättning enligt anläggningslagen (1973:1149).

Lag (1980:265).

Drift av väg

26 § Väg ska hållas i ett för samfärdsln tillfredsställande skick genom underhåll, reparation och andra åtgärder.

Genom renhållning ska vägområdet hållas i ett sådant skick att olägenheter för människors hälsa förebyggs eller avhjälps och så att skäliga trevnadshänsyn blir tillgodosedda. Detsamma gäller i fråga om mark till en bredd av 25 meter intill parkeringsplats eller rastplats som är väganordning, i den mån allmänheten har tillträde till marken. Inom områden med detaljplan gäller detta stycke endast områden för motorväg eller motortrafikled.

Ytterligare krav i fråga om renhållning inom områden där detta stycke gäller får inte ställas med stöd av miljöbalken.

De åtgärder som behövs för sådana ändamål som anges i första och andra styckena räknas till drift av väg. Till drift av väg räknas också serviceåtgärder och förbättringsåtgärder.

Om särskilda skäl föreligger, får Trafikverket besluta om inskränkning i skyldigheten att vidta åtgärder för drift av väg. Trafikverket får i ett sådant beslut ange de villkor som behövs. Lag (2010:92).

27 § En bestämmelse som begränsar statens skyldighet att ombesörja drift av allmän väg inom ett område som omfattas av en detaljplan finns i 6 kap. 19 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900). Lag (2010:904).

28 § En vägplan ska upprättas om mark eller annat utrymme, utöver vad som redan hör till vägen, behöver tas i anspråk för en väganordning vars utförande ingår i drift av väg. I

vägplanen ska den mark eller det utrymme som behöver tas i anspråk anges, varvid bestämmelserna i 13-20 §§ ska tillämpas. Vid tillämpningen av 15 a och 17 a §§ ska vägplanen anses som en sådan plan som enbart gäller ändring av planen för ett vägbygge som ännu inte är färdigställt.

Första stycket gäller inte om

1. åtgärden medför endast marginell ytterligare påverkan på omgivningen, och
2. berörda fastighetsägare eller innehavare av särskild rätt skriftligen medgett att mark eller annat utrymme får tas i anspråk. Lag (2012:439).

29 § Regeringen får meddela föreskrifter om avgift för färd på en färja.

Ytterligare bestämmelser om avgifter för att använda en väg finns i lagen (2014:52) om infrastrukturavgifter på väg.

Lag (2014:53).

Vägrätt

30 § Vägrätt innefattar rätt för väghållaren att nyttja mark eller annat utrymme som behövs för en väg, trots den rätt som någon annan kan ha till fastigheten. I den mån någon inskränkning inte har gjorts i vägplanen, i en skriftlig överenskommelse eller i ett beslut om förändring av enskild väg till allmän, ger vägrätt även i övrigt väghållaren rätt att i fastighetsägarens ställe

1. bestämma över markens eller utrymmets användning under den tid vägrätten består, och
2. tillgodogöra sig alster och andra tillgångar som kan utvinnas ur marken eller utrymmet.

Lag (2012:439).

31 § Vägrätt uppkommer genom att väghållaren tar mark eller annat utrymme för en väg i anspråk med stöd av en fastställd vägplan eller, i fråga om åtgärd enligt 10 § fjärde stycket och 28 § andra stycket, en skriftlig överenskommelse. Vägrätt uppkommer även genom att väghållaren övertar mark eller annat utrymme med stöd av beslut om förändring av enskild väg till allmän.

Mark eller annat utrymme ska anses ha tagits i anspråk för en väg, när vägens sträckning över fastigheten tydligt har märkts ut på marken och det vägarbete som anges i vägplanen har påbörjats inom fastigheten.

Om utmärkning enligt andra stycket inte lämpligen kan göras, ska mark eller annat utrymme anses ha tagits i anspråk när marken eller utrymmet har angetts i en vägplan och det vägarbete som anges i planen har påbörjats inom fastigheten.

Mark eller annat utrymme ska anses ha tagits i anspråk för en åtgärd enligt 10 § fjärde stycket och 28 § andra stycket när det arbete som anges i överenskommelsen har påbörjats.

Lag (2012:439).

32 § Vägrätt upphör när vägen dras in. Väghållaren är skyldig att i den omfattning det behövs ställa i ordning vägområdet och vidta åtgärder för att förebygga att områdets skick vållar störningar och olägenheter i framtiden. Väghållaren får föra bort vad som har anbringats inom vägområdet för vägändamål, om inte länsstyrelsen bestämmer annat med hänsyn till att fråga har uppkommit om markens eller utrymmets användning som enskild väg. Vad som inte har förts bort inom ett år efter det att vägen dragits in tillfaller fastighetens ägare. Länsstyrelsen kan förlänga tiden, om särskilda skäl föreligger. Lag (2005:940).

33 § I fråga om mark eller annat utrymme till väg, som enligt en detaljplan där kommunen är huvudman för allmänna platser är avsedd till allmän plats, tillämpas inte 30-32 §§, sedan marken eller utrymmet har tagits i anspråk av kommunen för avsett ändamål. Lag (2005:940).

Tillfälligt upplåtande av mark, m.m.

34 § Vaghållningsmyndighet och av denna anlitade biträden är berättigade att få tillträde till fastighet för att verkställa mätning eller stakning, undersökning av grund eller annan förberedande åtgärd för byggande av väg. I trädgård, liknande plantering eller park får träd ej skadas eller fällas utan ägarens samtycke. Även i övrigt skall skada undvikas, om det är möjligt.

35 § Om det i en fastställd vägplan för ett vägbyggnadsprojekt har avsatts mark eller annat utrymme som behövs för att bygga vägen enligt 16 a §, ska nyttjanderätt till marken eller utrymmet upplåtas till vaghållaren för den tid som har angetts i planen. Lag (2012:439).

36 § Om en väg på grund av pågående arbete eller till följd av jordras eller översvämning eller av annan orsak inte kan användas utan risk för olyckshändelse, kan länsstyrelsen på framställning av vaghållningsmyndigheten besluta att nyttjanderätt till mark eller annat utrymme för tillfällig väg skall upplåtas för den tid en sådan väg behövs till följd av hindret. Lag (2005:940).

37 § Länsstyrelsen kan på framställning av vaghållningsmyndigheten föreskriva att nyttjanderätt till mark intill vägområde skall upplåtas för uppsättande av snöskärm.

38 § Har upphävts genom lag (1998:832).

Ordnings- och säkerhetsföreskrifter

39 § En enskild körväg får inte anslutas till en allmän väg utan vaghållningsmyndighetens tillstånd. Inte heller får utan sådant tillstånd en enskild körvägs anslutning till en allmän väg ändras. Vad som sagts nu gäller också i fråga om sådana utfarter från fastigheter och sådana bryggor som kan användas för körtrafik.

Vid behandling av en fråga om tillstånd enligt första stycket skall vaghållningsmyndigheten pröva om den tilltänkta åtgärden är lämplig med hänsyn till trafiksäkerheten och framkomligheten på den allmänna vägen.

I samband med tillstånd kan vaghållningsmyndigheten meddela föreskrifter om väganlutningens läge och utförande i övrigt. Lag (1987:459).

40 § Om det är nödvändigt med hänsyn till trafiksäkerheten eller framkomligheten på en allmän väg, kan vaghållningsmyndigheten förordna att en enskild vägs anslutning till den allmänna vägen skall spärras av eller ändras och verkställa förordnandet. Vad som sagts nu gäller också i fråga om utfarter från fastigheter och bryggor. Lag (1987:459).

41 § I samband med tillstånd enligt 39 § eller i stället för förordnande enligt 40 § eller i samband med förordnande enligt 40 § om ändring av anslutning kan vaghållningsmyndigheten i fråga om en enskild väg meddela trafikföreskrifter varigenom trafik med motordrivna fordon på vägen eller del därav förbjuds eller inskränks. Om det finns särskilda skäl, kan vaghållningsmyndigheten medge undantag från sådana trafikföreskrifter. Lag (1987:459).

42 § Bestämmelserna i 39--41 §§ gäller inte i fråga om enskilda vägar som är redovisade i detaljplan eller förutsatta i områdesbestämmelser. Lag (1987:459).

43 § Inom ett vägområde får inte utan vaghållningsmyndighetens tillstånd

1. uppföras byggnader, göras tillbyggnader eller utföras andra anläggningar,
2. vidtas andra åtgärder som kan inverka menligt på trafiksäkerheten eller vara till olägenhet för vägens bestånd, drift eller brukande.

I samband med tillstånd får vaghållningsmyndigheten meddela de föreskrifter som behövs. Ett tillstånd kan när som helst återkallas.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte för sådant arbete som avses i 44 §.

Om tillstånd saknas eller har återkallats, får vaghållningsmyndigheten vidta de åtgärder som behövs för rättelse. Lag (1987:459).

44 § Inom ett vägområde får det inte utan väghållningsmyndighetens tillstånd

1. dras elektriska ledningar, vattenledningar eller andra ledningar,
2. utföras arbeten på en redan dragen ledning.

Väghållningsmyndigheten får meddela de föreskrifter om arbetet och om rätt till upplag eller annan anordning som behövs med hänsyn till vägens bestånd, drift eller brukande.

Tillstånd enligt första stycket behövs inte när tillstånd har meddelats enligt annan lag eller författning och anmälan om arbetet har gjorts hos väghållningsmyndigheten.

Om det på grund av en inträffad skada krävs skyndsam reparation av en ledning som har dragits inom ett vägområde, får arbetet påbörjas utan tillstånd eller anmälan. Ledningens ägare ska i så fall snarast underrätta väghållningsmyndigheten om arbetet.

Om tillstånd enligt första stycket begärs för ledningar som ska ingå i ett elektroniskt kommunikationsnät för allmänt ändamål, ska väghållningsmyndigheten avgöra ärendet inom fyra månader från det att ansökan kom in till myndigheten, om inte längre tid är nödvändig med hänsyn till ärendets omfattning eller andra särskilda omständigheter. Överskrids denna tid, ska den som har begärt tillståndet underrättas om orsakerna till detta. Lag (2016:535).

45 § Intill ett vägområde får inte utan länsstyrelsens tillstånd

1. uppföras byggnader, göras tillbyggnader eller utföras andra anläggningar eller vidtas andra sådana åtgärder som kan vara till olägenhet för vägens bestånd, drift eller brukande,
 2. finnas anbringade ljusanordningar som försämrar ljusförhållandena för trafiken på vägen.
- I samband med tillstånd får länsstyrelsen meddela de föreskrifter som behövs. Ett tillstånd kan när som helst återkallas.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte inom områden med detaljplan och inte heller i fråga om åtgärder för vilka bygglov krävs.

Om tillstånd saknas eller har återkallats får länsstyrelsen meddela beslut om att rättelse skall ske genom väghållningsmyndighetens försorg.

I samband med ett sådant beslut får länsstyrelsen meddelade föreskrifter som behövs. Lag (1987:459).

46 § Inom ett avstånd av 50 meter från ett vägområde får inte utan länsstyrelsens tillstånd skyltar eller därmed jämförliga anordningar för reklam, propaganda eller liknande ändamål finnas uppsatta utomhus.

I samband med tillstånd får länsstyrelsen meddela de föreskrifter som behövs med hänsyn till trafiksäkerheten.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte

1. inom områden med detaljplan eller
2. för sådana anordningar som är uppsatta på byggnader för upplysning om affärsrörelse eller annan verksamhet på stället eller
3. för anslagstavlor för meddelanden som rör kommunala angelägenheter, föreningssammanträden, auktioner eller dylikt,
4. åtgärder för vilka bygglov krävs. Lag (1991:605).

47 § Inom ett avstånd av tolv meter från ett vägområde får inte utan länsstyrelsens tillstånd uppföras byggnader, göras tillbyggnader eller utföras andra anläggningar eller vidtas andra sådana åtgärder som kan inverka menligt på trafiksäkerheten. Länsstyrelsen kan, om det är nödvändigt med hänsyn till trafiksäkerheten, föreskriva att avståndet ökas, dock högst till 50 meter.

Vid korsning i samma plan mellan en allmän väg och en

1. annan allmän väg,
2. enskild väg som i större utsträckning används av allmänheten för trafik,
3. järnväg,
4. spårväg får inte utan länsstyrelsens tillstånd uppföras byggnader, göras tillbyggnader eller utföras andra anläggningar eller vidtas andra sådana åtgärder som kan inverka menligt på

trafiksäkerheten. Tillstånd krävs inte för åtgärder som skall utföras utanför i första stycket angivet område och utanför de räta sammanbindningslinjerna mellan punkter, som är belägna i de korsande vägarnas mittlinjer 75 meter från korsningen.

I samband med tillstånd får länsstyrelsen meddela de föreskrifter som behövs.

Bestämmelserna i första och andra styckena om krav på tillstånd av länsstyrelsen gäller inte inom områden med detaljplan. De gäller inte heller i fråga om åtgärder för vilka bygglov krävs. Lag (1987:459).

48 § Inom det vägområde som anges i en vägplan får det inte utan väghållningsmyndighetens tillstånd uppföras byggnader, göras tillbyggnader, utföras andra anläggningar eller vidtas andra åtgärder som kan väsentligt försvåra områdets användning för vägändamål. Förbudet gäller från det att beslutet om fastställelse av vägplanen har fått laga kraft till dess att vägområdet har tagits i anspråk för väg.

För den tid som anges i första stycket gäller bestämmelserna i 47 § första och andra styckena om förbud att utan länsstyrelsens tillstånd uppföra byggnader, göra tillbyggnader, utföra andra anläggningar eller vidta andra sådana åtgärder.

Förbud enligt första eller andra stycket upphör att gälla när beslutet om fastställelse av en vägplan upphör att gälla.

I samband med tillstånd får väghållningsmyndigheten meddela de villkor som behövs. Lag (2012:439).

49 § Har upphävts genom lag (1987:459).

50 § har upphävts genom lag (1987:459).

51 § Förbud enligt 45--48 § gäller inte i fråga om byggnader, andra anläggningar eller anordningar eller åtgärder som lagligen har påbörjats innan det blev förbjudet. Lag (1987:459).

52 § Om en byggnad, annan anläggning eller anordning som är belägen inom område som avses i 45--47 § på grund av ändrade förhållanden eller av annan anledning har kommit att medföra sådana olägenheter att begäran om tillstånd enligt 45--47 § skulle ha av slagits, får länsstyrelsen meddela föreläggande att ta bort den eller vidta någon annan åtgärd med den. Beträffande byggnader får dock sådant föreläggande meddelas endast om byggnaden kan flyttas utan svårighet eller är av ringa värde.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte inom områden med detaljplan.

Lag (1987:459).

53 § Om träd eller buskar intill ett vägområde medför olägenheter för trafiksäkerheten, får länsstyrelsen besluta att träden eller buskarna skall avlägsnas eller kvistas genom väghållningsmyndighetens försorg. I samband med beslutet får länsstyrelsen meddela de föreskrifter som behövs. Lag (1987:459).

54 § Föreskrifter som meddelas med stöd av 43-48 §§ får avse även åtgärder för att begränsa eller motverka skada eller olägenhet på människors hälsa eller omgivningen eller andra åtgärder till skydd för miljön. Om sådana föreskrifter inte är tillräckliga, kan tillstånd vägras. Lag (1998:832).

Ersättning m.m.

55 § Har väghållare fått vägrätt, är fastighetens ägare berättigad att av väghållaren få intrångsersättning och ersättning för annan skada till följd av vägens byggande eller användande, om det inte har avtalats eller uppenbarligen förutsatts att ersättning inte ska lämnas.

Samma rätt till ersättning har en innehavare av nyttjanderätt eller annan särskild rätt till fastigheten, om rätten inte har upplåtits efter det att marken eller utrymmet togs i anspråk. När ersättningen bestäms gäller 4 kap. expropriationslagen (1972:719) i tillämpliga delar.

På ersättningen ska det betalas ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) från den dag då marken eller utrymmet togs i anspråk till och med den dag då betalning ska ske och enligt 6 § räntelagen för tiden därefter. Lag (2010:818).

55 a § Om fastighetsägaren begär det, ska mark eller utrymme som enligt gällande vägplan inte endast tillfälligt ska användas för vägändamål lösas in av den som ska bygga vägen. Det gäller dock inte om vägrätt har uppkommit eller om det finns en överenskommelse om ersättning för vägrätt.

När ersättningen bestäms gäller 4 kap. expropriationslagen (1972:719) i tillämpliga delar. Lag (2012:439).

55 b § En fastighet eller del av fastighet ska på fastighetsägarens begäran lösas in även om det ännu inte finns någon gällande vägplan om

1. det är sannolikt att fastigheten kommer att behövas för vägändamål, och
2. det finns synnerliga skäl för att få fastigheten eller del av denna inlöst.

När ersättningen bestäms gäller 4 kap. expropriationslagen (1972:719) i tillämpliga delar. Lag (2012:439).

56 § Om det till följd av att en väg dras fram över en fastighet uppstår synnerligt men för fastigheten eller för en del av den, ska väghållaren lösa det område som lider sådant men, om ägaren begär det.

Väghållaren är berättigad att lösa område som avses i första stycket, om det skulle föranleda endast en mindre förhöjning av ersättningen till fastighetsägaren och fastighetsägaren inte har ett beaktansvärt intresse av att behålla området.

Vid bedömning av frågan om rätt till inlösen föreligger ska kostnad för åtgärd som anges i 4 kap. 1 § fjärde stycket expropriationslagen (1972:719) inräknas i ersättningen för intrång. Lag (2010:818).

57 § Inom område med detaljplan, där kommunen är huvudman för allmänna platser, gäller följande. Om mark eller annat utrymme till väg har tagits i anspråk av kommunen som allmän plats, skall väghållaren fullgöra ersättnings- och inlösningskyldighet enligt 55 och 56 §§ som har uppkommit dessförinnan, trots att vägrätten har upphört enligt 33 §.

Lag (2005:940).

58 § Har tillstånd som avses i 39 § vägrats eller har föreskrift eller förordnande meddelats med stöd av 39--41 § och uppkommer till följd härav för fastighet som haft utfart till allmän väg avsevärd ökning av annars erforderlig kostnad för nyanläggning eller ändring av utfart till sådan väg, avsevärd ökning av annan väghållningskostnad eller annat avsevärt men, är fastighetens ägare berättigad till ersättning av väghållaren.

Samma rätt till ersättning som enligt första stycket tillkommer fastighetens ägare har innehavare av sådan nyttjanderätt eller annan särskild rätt till fastigheten, som upplåtits innan tillstånd som avses i 39 § vägrats eller förordnande eller föreskrift meddelats med stöd av 40 eller 41 §.

59 § Medför vägran av tillstånd som avses i 39 § eller föreskrift eller förordnande som meddelats med stöd av 39--41 § att synnerlig olägenhet av den art som avses i 58 § uppkommer för fastighet eller fastighetsdel som haft utfart till allmän väg, skall väghållaren lösa område som lider sådan olägenhet, om ägaren begär det.

60 § För att minska de olägenheter, som genom vägran av tillstånd som avses i 39 § eller genom föreskrift eller förordnande som har meddelats med stöd av 39-41 § uppkommer för fastighet som har haft utfart till allmän väg, får väghållaren själv bygga nödvändig utfartsväg för fastigheten. I sådana fall får väghållaren, om det behövs för bygget av utfartsvägen, göra gällande den rätt som tillkommer ägaren av den fastighet, vars behov av utfartsväg skall tillgodoseas,

1. att begära förrättning enligt anläggningslagen (1973:1149) för ianspråktagande av mark

eller annat utrymme som tillhör en annan fastighet, och

2. att föra talan vid förrättningen. Lag (2005:940).

61 § Om vägran av tillstånd som avses i 47 § medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av en fastighet, är fastighetsägaren och innehavare av nyttjanderätt eller annan särskild rätt till fastigheten berättigade till ersättning av väghållaren för den skada de härigenom lider.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas också, om tillstånd som avses i 48 § har vägrats och förbud som avses i den paragrafen har gällt längre tid än fem år i följd. Lag (1987:459).

62 § Uppstår i fall som avses i 61 § första stycket synnerligt men vid användningen av fastigheten eller del därav, skall väghållaren lösa det område som lider sådant men, om ägaren begär det. Lag (1972:786).

63 § Väghållaren skall ersätta skador till följd av att han har förvärvat rätt

1. att inrätta särskild vinterväg,
2. att nyttja mark eller annat utrymme i närheten av vägområde för upplag eller liknande ändamål i samband med byggande av väg,
3. att anordna tillfällig väg,
4. att intill vägområde sätta upp snöskärm.

Väghållaren skall också ersätta skador till följd av åtgärder som avses i 34 §, 45 § fjärde stycket eller 53 § eller till följd av ett föreläggande som har meddelats med stöd av 52 §.

För skador som har uppstått till följd av åtgärder som avses i 53 § utgår ersättning endast om skadorna är avsevärda.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller inte om det har avtalats eller uppenbarligen förutsatts att ersättning inte skall lämnas. Lag (2005:940).

64 § Föreläggande enligt 52 § får förenas med vite eller med föreskrift att åtgärden, om förelägandet inte följs, kan komma att utföras genom väghållningsmyndighetens försorg på den försumliges bekostnad.

Följs inte ett föreläggande som innebär att åtgärden kan utföras genom väghållningsmyndighetens försorg skall länsstyrelsen, om det inte finns skäl till annat, besluta att åtgärden skall utföras och hur det skall ske. Därvid skall länsstyrelsen se till att oskäligen kostnader inte uppstår.

I beslut om föreläggande enligt första stycket eller beslut enligt andra stycket får förordnas att beslutet skall gälla omedelbart.

Lag (1987:459).

65 § Vad som har avtalats eller uppenbarligen förutsatts gälla mellan väghållaren och fastighetens ägare eller annan sakägare i fråga om ersättning enligt 55, 58, 61 eller 63 § gäller även mot den som efter det rätten till ersättning uppkom har förvärvat sakägarens rätt till fastigheten eller anordningen. Lag (1987:459).

66 § Om det inte har träffats en överenskommelse om ersättning enligt 55, 58, 61 eller 63 § eller om inlösen enligt 55 a, 55 b, 56, 59 eller 62 §, ska den som vill göra anspråk på ersättning eller begära inlösen väcka talan vid den mark- och miljödomstol inom vars område fastigheten eller anordningen är belägen. Även väghållaren eller den som avser att bygga vägen kan på samma sätt begära prövning av ersättning till fastighetsägare eller annan sakägare. Lag (2012:439).

67 § Ersättning enligt 55, 58 eller 61 §, som ej avser personlig skada, jämte ränta skall nedsättas hos länsstyrelsen, om fastigheten genom den omständighet som föranlett rätt till ersättning så minskat i värde, att den kan antagas ej utgöra full säkerhet för borgenär, som när rätten till ersättning uppkom hade panträtt i fastigheten.

Länsstyrelsen skall genast sätta in nedsatt belopp i bank eller kreditmarknadsföretag mot ränta. Om fördelning och utbetalning av nedsatt belopp jämte ränta samt om verkan därav gäller i tillämpliga delar vad som är föreskrivet för det fall att nyttjanderätt eller servitutsrätt

upplåts genom expropriation.

Lag (2004:425).

68 § Om en borgenär som avses i 67 § första stycket lider förlust till följd av att nedsättning inte har skett, är han berättigad att av väghållaren få gottgörelse för förlusten mot avskrivning på fordringshandlingen. Detsamma gäller, om borgenären lider förlust därigenom, att ersättning enligt 55, 58 eller 61 § blivit för lågt beräknad och ersättningen till följd av överenskommelse mellan väghållaren och fastighetens ägare eller av annan anledning inte har prövats av domstol. I fråga om sådan gottgörelse skall 65 § tillämpas på förhållandet mellan väghållaren och borgenären.

Inom område med detaljplan, där kommunen är huvudman för allmänna platser, gäller följande. Om mark eller annat utrymme har tagits i anspråk av kommunen som allmän plats, skall väghållaren fullgöra skyldighet enligt första stycket som har uppkommit dessförinnan, trots att vägrätten har upphört enligt 33 §.

Talan om gottgörelse väcks vid den mark- och miljödomstol som anges i 66 §. Lag (2010:926).

69 § I mål om ersättning enligt 55, 58 eller 61 § eller gottgörelse enligt 68 § gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i expropriationslagen (1972:719) om rättegång samt om rättegångskostnader och kostnader vid fördelning av ersättning, om inte annat är särskilt föreskrivet. Om ett yrkande om ersättning enligt 58 eller 61 § eller om gottgörelse enligt 68 § ogillas och målet inte har inletts av väghållaren, tillämpas 15 kap. 8 § plan- och bygglagen (2010:900) i fråga om rättegångskostnaderna.

I mål om inlösen enligt 55 a, 55 b, 56, 59 eller 62 § gäller i tillämpliga delar expropriationslagen (1972:719), om inte annat är särskilt föreskrivet. Om ett yrkande om inlösen enligt 59 eller 62 § ogillas, tillämpas allmänna regler om rättegångskostnad. Lag (2012:439).

70 § Om en kommun enligt 7 § har tillhandahållit staten mark eller annat utrymme för väg, är kommunen berättigad till ersättning av staten för skäligen kostnader efter avdrag för förvaltningskostnad.

Framställning om ersättning görs hos Trafikverket. Om en överenskommelse inte kan träffas, väcks talan om ersättning vid den mark- och miljödomstol som anges i 66 §. Lag (2010:926).

Ansvar, handräckning och överklagande m.m.

71 § Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud i 39 eller 43--48 § eller mot en föreskrift eller ett förbud som har meddelats med stöd av 39 eller 43--48 §.

Till böter döms den som bryter mot en trafikföreskrift som har meddelats med stöd av 41 §. Lag (1987:459).

72 § Utförs ledningsarbete eller uppförs en byggnad i strid mot 44, 47 eller 48 § eller mot en föreskrift eller ett förbud som har meddelats med stöd av 44, 47 eller 48 §, får kronofogdemyndigheten meddela särskild handräckning för att åstadkomma rättelse. I fråga om sådan handräckning finns bestämmelser i lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning.

Om någon bryter mot ett förbud i 46--48 § eller mot en föreskrift eller ett förbud som har meddelats med stöd av 46--48 § och är det inte fråga om uppförande av en byggnad, får kronofogdemyndigheten vidta åtgärd för rättelse.

Kronofogdemyndigheten skall lämna det biträde som behövs för att beslut av länsstyrelsen enligt 64 § andra stycket skall kunna genomföras.

Polismyndigheten skall lämna väghållningsmyndigheten det biträde som behövs för att åtgärder som avses i 34, 40, 43, 45 eller 53 § skall kunna vidtas. Lag (1991:864).

73 § Väghållningsmyndighets beslut enligt denna lag får överklagas hos länsstyrelsen. Lag (1987:459).

74 § Länsstyrelsens beslut enligt 37, 45-47 §, 48 § andra stycket, 52, 53 eller 64 § andra stycket får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

Länsstyrelsens beslut enligt 15 § första stycket, 16 § tredje stycket eller 16 b § andra stycket får inte överklagas.

Andra beslut av länsstyrelsen enligt denna lag än som avses i första och andra styckena får överklagas till regeringen.

Lag (2012:439).

75 § Trafikverkets beslut enligt denna lag får överklagas hos regeringen. Lag (1987:459).

75 a § Trafikverkets beslut i fråga om fastställelse av en vägplan får överklagas av en sådan ideell förening eller annan juridisk person som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken.

Lag (2012:439).

76 § Trafikverket får överklaga länsstyrelsens beslut enligt denna lag.

Länsstyrelsen får överklaga sådana beslut av Trafikverket enligt denna lag som berör länsstyrelsens verksamhetsområde.

Kommuner, regionala kollektivtrafikmyndigheter enligt lagen (2010:1065) om kollektivtrafik och de regioner som avses i 7 kap. plan- och bygglagen (2010:900) får överklaga Trafikverkets beslut. Lag (2019:848).

77 § Ett beslut i fråga om tillstånd enligt 39, 43, 45, 46, 47 eller 48 § och Trafikverkets beslut i fråga om fastställelse av en vägplan, förändring av en enskild väg till allmän, förklaring att en gata också ska vara allmän väg eller indragning av en väg blir gällande när beslutet får laga kraft. I ett beslut om tillstånd får det dock bestämmas att beslutet ska gälla omedelbart.

Andra beslut enligt denna lag än som avses i första stycket gäller omedelbart, om inte något annat framgår av beslutet.

Lag (2012:439).

Övergångsbestämmelser

1971:948

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1972.

2. Genom den nya lagen upphäves lagen (1943:431) om allmänna vägar samt lagen (1943:436) om vägnämnder och länsvägnämnder.

3. Anordning, brygga eller färja som före den nya lagens ikraftträdande kommit till stånd genom väghållarens försorg eller övertagits av denne är väganordning, om den är av beskaffenhet som anges i 2 § andra stycket. Mark som tagits i anspråk för sådan anordning är vägområde.

4. Är vid den nya lagens ikraftträdande kommun väghållare inom sitt område eller del därav, ska kommunen fortfarande vara väghållare intill dess något annat beslutas. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vem som ska vara väghållare i stället för kommunen. Lag (2010:92).

5. Bestämmelserna i 30, 32 och 33 §§ gäller även vägrätt som uppkommit före den 1 januari 1972.

Har vägrätt uppkommit före den 1 januari 1972 och skulle upplåtelsen, om den skett den 1 januari 1972 enligt de nya bestämmelserna, ha medfört rätt till avsevärt högre ersättning än en vid samma tidpunkt verkställd upplåtelse enligt äldre bestämmelser, är fastighetens ägare

berättigad till ersättning av väghållaren för skillnaden. Samma rätt till ersättning har innehavare av sådan nyttjanderätt eller annan särskild rätt till fastigheten, som upplåtits före den 1 januari 1972.

På ersättning enligt andra stycket utgår sex procent årlig ränta från den 1 januari 1972.

Bestämmelserna i 65, 67 och 68 §§ äger motsvarande tillämpning på sådan ersättning.

Har ej överenskommelse träffats om ersättning enligt andra stycket, äger bestämmelserna i 66 och 69 §§ motsvarande tillämpning. Den som vill göra anspråk på ersättning skall dock väcka talan vid fastighetsdomstolen före den 1 januari 1975, vid påföljd att han annars förlorar rätten till ersättning.

6. Förordnande enligt 31 a § lagen (1943:431) om allmänna vägar att enskild väg ej får anslutas till allmän väg samt beslut enligt 41, 42 eller 44 § nämnda lag upphör att gälla vid utgången av december 1971.

7. Bestämmelserna i 58 och 59 §§ äger motsvarande tillämpning på fastighet, som ej haft utfart till allmän väg men som uppenbarligen förutsatts skola erhålla utfart till sådan väg, under förutsättning att fastigheten tillkommit före den 1 januari 1948 eller, i fall då fastigheten bildats genom legalisering av privat jorddelning, denna delning skett före den 1 januari 1948.

8. Förbud som meddelats med stöd av 33 § första stycket eller 34 § lagen (1943:431) om allmänna vägar skall anses vara meddelat med stöd av motsvarande bestämmelse i den nya lagen.

Den i 61 § andra stycket angivna tiden av fem år räknas dock från den 1 januari 1972.

9. I fråga om bestämmande av ersättning för upplåtelse av vägrätt och för inlösen, varom talan väckes efter den nya lagens ikraftträdande, tillämpas den nya lagen även om det förhållande varpå ersättningsanspråket grundas inträffat före ikraftträdandet.

10. Mål som vid den nya lagens ikraftträdande är anhängigt hos ägodelningsrätt eller expropriationsdomstol prövas av fastighetsdomstol som anges i 66 §, om huvudförhandling ej påbörjats dessförinnan. Mål om ersättning enligt 50 eller 53 § lagen (1943:431) om allmänna vägar, vilket vid nämnda tidpunkt är anhängigt hos allmän domstol, handlägges enligt äldre bestämmelser.

Efter den nya lagens ikraftträdande skall talan om ersättning eller inlösen enligt äldre bestämmelser väckas vid fastighetsdomstol som anges i 66 §.

Mål som skall prövas av fastighetsdomstol handlägges i den ordning som anges i 69 §.

11. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om talan mot beslut som meddelats före den 1 januari 1972.

Äldre bestämmelser gäller även i övrigt i fråga om ärende som vid den nya lagens ikraftträdande är anhängigt hos vägsynenämnd eller som rör beslut av sådan nämnd. I fråga om tjänstgöring av ledamöter och suppleanter i vägsynenämnd efter den nya lagens ikraftträdande förordnar Konungen.

12. Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till bestämmelse som ersatts genom bestämmelse i den nya lagen, skall i stället den nya bestämmelsen tillämpas.

1987:459

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1987.

2. I ärenden om tillstånd som alltjämt skall prövas enligt väglagen skall, om ärendet avgjorts i första instans före ikraftträdandet, äldre bestämmelser tillämpas i fråga om såväl förfarandet som ärendenas prövning i sak.

3. Beträffande mål om ersättning enligt 61 § väglagen, i vilka talan har väckts före ikraftträdandet, skall äldre bestämmelser tillämpas i fråga om målens prövning i sak.

4. Förbud enligt 49 § skall fortsätta att gälla längst till utgången av juni 1990.

5. I mål enligt 58, 61 eller 68 § i vilka talan har väckts före ikraftträdandet skall 69 § i sin äldre lydelse tillämpas.

1988:413

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988. Avgift för begagnande av sådan väganordning som inte är färja får tas ut endast om byggandet har påbörjats efter lagens ikraftträdande.

1991:864

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om mål om handräckning där talan väckts före ikraftträdandet.

1995:1695

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1996 men tillämpas inte i de fall där det första beslutet i ärendet fattats dessförinnan.

1998:832

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.
2. Har före denna lags ikraftträdande täkt upplåtits med stöd av 38 § skall 63 § första stycket 5 fortfarande gälla.

3. Ett ärende skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om det i ärendet ingår en miljökonsekvens- beskrivning som vid denna lags ikraftträdande har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande enligt 24 § vägkungörelsen (1971:954). Bestämmelserna om miljö kvalitetsnormer i miljöbalken skall dock tillämpas omedelbart.

2010:818

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2010.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för ersättningen, om talan om ersättning eller inlösen har väckts före ikraftträdandet. I ett sådant fall ska hänvisningarna till expropriationslagen (1972:719) avse den lagens lydelse vid utgången av juli 2010.

2012:439

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för planärenden som vid ikraftträdandet innehåller en miljökonsekvensbeskrivning för en arbetsplan som har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande enligt 15 § andra stycket i dess äldre lydelse.

3. Äldre föreskrifter i 18 § tredje stycket gäller fortfarande för en arbetsplan som har fastställts före den 1 januari 2013.

4. Bestämmelserna i 55 a § och 76 § fjärde stycket tillämpas inte på en arbetsplan som har fastställts före den 1 januari 2013.

5. I övrigt ska en arbetsplan som har upprättats och, om det behövts, fastställts enligt äldre föreskrifter anses vara en fastställd vägplan.

2017:958

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för handläggningen och bedömningen av ärenden i vilka det ingår en miljökonsekvensbeskrivning som vid lagens ikraftträdande har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande enligt 16 § tredje stycket eller 16 b §.